

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

(ગુજરાત સરકાર દ્વારા સ્થાપિત)

“જ્યોતિર્મય” પરિસર,

શ્રી બાલાજી મંદિરની સામે, સરખેજ-ગાંધીનગર હાઈવે,

છારોડી, અમદાવાદ-૩૮૨ ૪૮૧

E-mail: feedback@baou.edu.in Website : www.baou.edu.in

સત્રીયકાર્ય ફેબ્રુઆરી-૨૦૧૭

અનુસ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ

પાઠ્યક્રમ શીર્ષક

MGT

દ્વિતીય વર્ષ

સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો :- (MGT – 05)

સાહિત્ય મિમાંસા :- (MGT – 06)

ગુજરાતી ગદ્યના સીમાચિન્હો :- (MGT – 07)

અનુવાદ (અંગ્રેજી અને હિન્દીમાંથી) :- (MGT – 08)

અગત્યની સૂચનાઓ

- વિદ્યાર્થીઓએ પોતાના પાઠ્યક્રમોના સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર/યુનિવર્સિટીની વેબ-સાઈટ પરથી મેળવવાના રહેશે.
- સત્રાંત પરીક્ષા આપવા માટે સ્વાધ્યાય કાર્ય રજુ કરવા ફરજિયાત છે. સ્વાધ્યાય કાર્ય જમા કરાવેલ નહીં હોય, તો પરીક્ષા ફોર્મ સ્વીકારવામાં આવશે નહીં.
- તૈયાર કરેલ સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવવાની છેલ્લી તારીખ ૩૦/૦૭/૨૦૧૭ છે. આ તારીખ પછી વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા મોકલાવેલ સ્વાધ્યાયકાર્યો સ્વીકારવામાં આવશે નહીં.
- જમા કરાવેલ સ્વાધ્યાયકાર્યોની પહોંચ અભ્યાસકેન્દ્ર પરથી લેવી ફરજિયાત છે.
- વિદ્યાર્થીઓએ નિયત સમય મર્યાદામાં સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવવા તેમજ મૂલ્યાંકન થયા બાદ મૂલ્યાંકન પત્રક સાથેના સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસ કેન્દ્ર પરથી અવશ્ય પરત લેવા.
- વિદ્યાર્થી પોતાના સ્વાધ્યાયકાર્યોના ગુણ યુનિવર્સિટીની વેબ-સાઈટ પર જોઈ શકશે.
- માસ્ટર ડિગ્રી અભ્યાસક્રમમાં પાસ થવા માટે 40 માર્ક્સ જરૂરી છે.

સત્રીયકાર્ય માટે આવશ્યક સુચનાઓ

પ્રિય વિદ્યાર્થી મિત્રો

આપને દરેક પાઠ્યક્રમદીઠ એક સત્રીયકાર્ય તૈયાર કરવાનું ફરજિયાત છે. દરેક સત્રીયકાર્ય તમામ અભ્યાસ-સામગ્રી પર આધારીત હોય છે.

સત્રીયકાર્ય તૈયાર કરી આપના અભ્યાસકેન્દ્રના સંયોજકશ્રી પાસે જમા કરાવવું અને તેની પાવતી અવશ્ય લેવી. દરેક સત્રીયકાર્યની ઝેરોક્ષ નકલ આપની પાસે રાખવી.

દરેક સત્રીયકાર્યના ૧૦૦ ગુણ નિશ્ચિત છે. જેમાં પાસ થવા માટે B.A./B.com.માં ૩૬ ગુણ લાવવા જરૂરી છે. પરિણામમાં તેનો ભારાંક ૩૦% હોય છે. અભ્યાસકેન્દ્ર દ્વારા મૂલ્યાંકન કરાવેલ સત્રીયકાર્યો પરીક્ષામાં વાંચવા માટે પરત અવશ્ય લેવું. અભ્યાસકેન્દ્ર આપના સત્રીયકાર્યના ગુણો યુનિવર્સિટી અમદાવાદ ખાતે મોકલી આપશે. જે આપની માર્કશીટમાં ગુણગ્રેડ યાદીમાં સામેલ કરી (૭૦% પરીક્ષા અને ૩૦% સ્વાધ્યાયકાર્ય) ફાઈનલ ગુણગ્રેડ માર્કશીટ તૈયાર થશે.

આ સત્રીયકાર્યનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય પરીક્ષા માટેની પૂર્વ તૈયારી છે. સત્રીયકાર્યમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોનું માળખું પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રો જેવું હોય છે. પ્રશ્નોના જવાબમાં અભ્યાસ સામગ્રીનું પુનરાવર્તન કરવાનું નથી હોતું. આપ વાંચનથી જે શીખ્યા છો, તે પોતાની ભાષામાં લખવાનું હોય છે. જેથી આપ સ્વાધ્યાયકાર્યો તૈયાર કરવાની કામગીરી ગંભીરતાથી કરશો.

યુનિવર્સિટીમાં વર્ષ-૨૦૦૮ સુધીના પ્રવેશાર્થીઓ માટે B.A./B.Com. ના પ્રથમ, દ્વિતિય તથા તૃતીય વર્ષના તમામ અભ્યાસક્રમ/પાઠ્યક્રમમાં ચાર કેડિટના પાઠ્યક્રમમાં બે અને આઠ કેડિટના પાઠ્યક્રમમાં ત્રણ સ્વાધ્યાયકાર્યો તૈયાર કરવાનો નિયમ હતો. એકેડેમિક પ્લાનીંગ બોડની (A.P.B. મંજૂરી થી) ઓગષ્ટ-૨૦૦૮ થી પાઠ્યક્રમ દીઠ એક-એક સ્વાધ્યાયકાર્ય રજૂ કરવાની નવી પદ્ધતિ શરૂ થયેલ છે. તેથી આપને પાઠ્યક્રમ દીઠ એક-એક સ્વાધ્યાયકાર્ય જે આપને આપના અભ્યાસકેન્દ્ર/યુનિવર્સિટીની વેબ-સાઈટ પરથી મેળવવાના હોય અને તેને નિશ્ચિત થયેલ છેલ્લી તારીખમાં સ્વ-અધ્યયનના આધારે તૈયાર કરી, આપના અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવવાના રહેશે.

આપના પાઠ્યક્રમના સ્વાધ્યાયકાર્યોમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોના જવાબ લખતા પહેલા પ્રથમ પાના ઉપર નીચે મુજબની માહિતી લખવી જરૂરી છે.

નોંધણી નંબર:- _____

અભ્યાસક્રમ:- _____

પૂર્ણ નામ:- _____

પાઠ્યક્રમ:- _____

સરનામું:- _____

સ્વાધ્યાય સંખ્યા:- _____

મોબાઈલ નંબર:- _____

તારીખ:- _____

અમે ઈચ્છીએ છીએ કે આપ દરેક સત્રીયકાર્ય અલગ-અલગ ચોપડામાં સુંદર ભાષામાં ઉપર દર્શાવેલ મુજબની માહિતી સાથે નિયત સમય મર્યાદામાં તૈયાર કરી અભ્યાસકેન્દ્ર પર જમા કરાવશો. મૂલ્યાંકન થયા બાદ મૂલ્યાંકન પત્રક સાથે પોતાના સ્વાધ્યાયકાર્યો અભ્યાસકેન્દ્ર પરથી પરત અવશ્ય લેવું.

જૂના વિદ્યાર્થીઓ (૨૦૦૮ સુધીના) માટે જૂની પદ્ધતિના સ્વાધ્યાયકાર્યો યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ છે, જે ધ્યાને લેવું.

શુભેચ્છા સહ,

ડૉ. બાબા સાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
પાઠ્યક્રમ કોડ :- MGT – 05 : સાહિત્ય વિવેચનના સિદ્ધાંતો
સત્રીયકાર્ય કોડ :-MGT – 05 /AST-01/TMA/2017
(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/07/2017

(કુલ ગુણ:-100)

- વિભાગ-ક**   **વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૫૦૦ શબ્દોમાં આપો.**   **(૨×૨૦=૪૦)**
- ૧   ‘આત્મકથા’ ના લેખકે કેવી કાળજી રાખવી જોઈએ ? જીવનચરિત્ર અને આત્મકથા વચ્ચેનો સ્વરૂપ ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
- અથવા
- ‘સત્યના પ્રયોગો’ ની પ્રસ્તાવનાના આધારે આત્મકથા લખવા વિશેની ગાંધીજીની મથામણનો વિસ્તાર આપો.
- ૨   ‘નિબંધ’ નું સાહિત્ય સ્વરૂપ સમજાવો. માહિતીલક્ષી નિબંધ અને સર્જનાત્મક નિબંધ વિશેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.
- અથવા
- ‘ગાંધીજીના સમગ્ર દર્શનનો સાર ‘હિંદસ્વરાજ’માં આવી જાય છે’- વિધાનની સાર્થક ચર્ચા કરો.
- વિભાગ-બ**   **મધ્યમ શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦૦ શબ્દોમાં આપો.(ગમે તે બે)**   **(૨×૧૫ = ૩૦)**
- ૧   ગાંધીજીના દક્ષિણ આફ્રિકાના સત્યાગ્રહના અનુભવો.
- ૨   ગાંધીજીના સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત પરિચય.
- ૩   ‘સત્યના પ્રયોગો’ ના આધારે ગાંધીજીના માર્ગદર્શકો.
- ૪   ગાંધીજીનું પ્રાથમિક તથા માધ્યમિક શિક્ષણ.
- ૫
- વિભાગ-ક**   **કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નના જવાબ વિસ્તારથી લખો.**   **(૧૦× ૩ = ૩૦)**
- ૧   ‘સત્યના પ્રયોગો’ માં ગાંધીજીની કબૂલાતો
- ૨   ‘ગાંધીજીનું સાહિત્ય’ પુસ્તકનો પરિચય.
- ૩   ગુજરાતી સાહિત્ય પર ગાંધીજીની અસર.
- ૪   ગાંધીજીનું પત્રકારત્વ.
- ૫   ગાંધીજીનું પત્રસાહિત્ય

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

પાઠ્યક્રમ કોડ MGT- 06 :- સાહિત્ય મિમાંસા

સત્રીયકાર્ય કોડ :- MGT- 06 /AST-01/TMA/2017

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/07/2017

(કુલ ગુણ:-100)

વિભાગ-ક વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૫૦૦ શબ્દોમાં આપો. (૨×૨૦=૪૦)

- ૧ રસનિષ્પત્તિ એટલે શું ? ભરતનું રસસૂત્ર આપી. વિવિધ આચાર્યોએ કરેલી ચર્ચાનો ઉલ્લેખ કરી અભિવ્યંજનાવાદ સમજાવો.

અથવા

ભરતનું રસસૂત્ર આપી, રસનિષ્પત્તિની પ્રક્રિયા સમજાવવાની સાથે રસપ્રતીતિનાં વિધનોની ચર્ચા કરો.

- ૨ ‘ધ્વનિ કાવ્યનો આત્મા છે’- આનંદવર્ધનના ધ્વનિવિચારની સવિસ્તર સમજ આપો.

અથવા

આચાર્ય આનંદવર્ધનના સાહિત્ય વિચારમાં ધ્વનિનું સ્થાન વિગતે ચર્ચો

વિભાગ-બ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ ૫૦૦ થી ૭૫૦ શબ્દોની મર્યાદામાં આપો.(ગમે તે બે)(૨×૧૫=૩૦)

- ૧ કુત્તકનો વક્રોક્તિ વિચાર સૂત્ર સહિત સમજાવો.

અથવા

કાવ્યમાં વક્રોક્તિનું સ્થાન કુત્તકના સાહિત્ય વિચાર સંદર્ભે ચર્ચો.

- ૨ એલિયટનો સાહિત્ય વિચાર સમજાવો.

અથવા

મેથ્યુ આર્નોલ્ડે આપેલી સાહિત્ય વ્યાખ્યાના આધારે તેમનો કળા વિચાર સમજાવો.

વિભાગ-ક કોઈપણ ત્રણ પર ટૂંકનોંધ લખો. (૩×૧૦= ૩૦)

- ૧ અભિવ્યંજનાવાદ અને કોચે
૨ એલિયટ: વસ્તુગત સહસંબંધક
૩ એરિસ્ટોટલનો અનુકરણ સિદ્ધાંત
૪ ઉદાત્તતા વિશે લોન્જાઈનસ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
પાઠ્યક્રમ કોડ MGT- 07:- ગુજરાતી ગદ્યના સીમાચિન્હો
સત્રીયકાર્ય કોડ :- MGT – 07/AST-01/TMA/2017

(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/07/2017

(કુલ ગુણ:-100)

વિભાગ-ક   **વિવરણાત્મક શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૫૦૦ શબ્દોમાં આપો.**   **(૨×૨૦=૪૦)**

૧   ‘રાઈનો પર્વત’ નાટકનું સમગ્ર લક્ષી મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

સુધારાવાદી અભિગમ અને નાટ્યતત્વની દ્રષ્ટિએ ‘રાઈનો પર્વત’ વિશે વિસ્તૃત સમીક્ષા આપો.

૨   સૌરાષ્ટ્રના વટ-વચન-વેર-ખાનદાની-ખમીરની રસપ્રદ કથાઓ તરીકે ‘સૌરાષ્ટ્રની રસધાર ભાગ-૧’ વિશે વિસ્તારથી લખો.

અથવા

મધ્યકાલીન સૌરાષ્ટ્રની યાદગાર કથાઓના સંગ્રહ તરીકે ‘સૌરાષ્ટ્રની રસધાર- ભાગ-૧’ વિશે ઉદાહરણ સહિત લખો.

વિભાગ-બ   **મધ્યમ શ્રેણીના પ્રશ્નોના જવાબ ૧૦૦૦ શબ્દોમાં આપો.(ગમે તે બે)**   **(૨×૧૫ = ૩૦)**

- ૧   ‘જનાન્તિકે’ ના પ્રકૃતિ નિબંધો
- ૨   ‘જનાન્તિકે’ માં પ્રગટ થતો શૈશવનો વૈભવ.
- ૩   ‘જનાન્તિકે’ માં સાહિત્ય વિચારણા કેન્દ્રી નિબંધો.
- ૪   ‘જનાન્તિકે’ ના આધારે નિબંધકાર સુરેશ જોષી.

વિભાગ-ક   **કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબો આપો.**   **(૩ × ૧૦ = ૩૦)**

- ૧   ‘મારી હકીકત’ નું આત્મકથા તરીકે મૂલ્યાંકન
- ૨   ‘રાઈનો પર્વત’માં જલકા અને રાઈના પાત્રો
- ૩   ‘મારી હકીકત’ માં વ્યક્ત થતું નર્મદનું જીવન સત્ય.
- ૪   કાવ્યની શક્તિ.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
પાઠ્યક્રમ કોડ MGT – 08 અનુવાદ (અંગ્રેજી અને હિન્દીમાંથી)
સત્રીયકાર્ય કોડ :- MGT – 08 /AST-01/TMA/2017
(તમામ પાઠ્યસામગ્રી પર આધારિત)

અભ્યાસ કેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ :- 30/07/2017

(કુલ ગુણ:-100)

વિભાગ-ક નીચે આપેલા બન્ન પ્રશ્નોના જવાબ ૭૫૦ થી ૧૦૦૦ શબ્દોની મર્યાદામાં આપો. (૨×૨૦=૪૦)

- ૧ સાહિત્ય અને શિક્ષણમાં અનુવાદકાર્યનું મહત્વ વિસ્તારથી ચર્ચો.
- ૨ સંસ્કૃત, બંગાળી, હિન્દી તથા મરાઠી – એમ ચાર ભાષામાંથી કોઈપણ બે ભાષાના સાહિત્યના ગુજરાતી અનુવાદ વિશે વિસ્તારથી લખો.

વિભાગ-બ કોઈપણ બે પ્રશ્નના ૫૦૦ થી ૭૫૦ શબ્દોની મર્યાદામાં જવાબ આપો. (૨×૧૫ = ૩૦)

- ૧ અનુવાદ અને અનુસર્જનનો તફાવત સમજાવો.
- ૨ અનુવાદકાર્યનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો.
- ૩ આદર્શ અનુવાદક પાસે રખાતી અપેક્ષાઓ જણાવો.

વિભાગ-ક નીચે આપેલા રૂઢિપ્રયોગોનો ગુજરાતી અનુવાદ આપો. (૩ × ૧૦= ૩૦)

- 1 Achilles heal
- 2 Apple of one's eye
- 3 At one's finger's tip
- 4 Blue Blood
- 5 Build castles in the air
- 6 Grease one's palms
- 7 In Black and white
- 8 To kill two birds with one stone
- 9 To have a second look
- 10 To turn a deaf ear